

Po pošti prejemati:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " 6 " 50
mesec " 2 " 20

V upravnishvu prejemati:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " 5 " —
mesec " 1 " 70

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inzerate
sprejema upravnishvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izveniši
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 272.

V Ljubljani, v torek 27. novembra 1900.

Letnik XXVIII.

Volilno gibanje.

Velika nerednost, da ne rečemo kaj hujšega!

C. kr. okrajna glavarstva izdajajo sedaj legitimacije in glasovnice. Mi smo prepričani, da ima c. kr. vlada v sedanjem položaju namen obnašati se objektivno. Zato pa moramo opozarjati na velike nerednosti, ki jih delajo nekateri podrejeni organi, ki pišejo legitimacije Zabeleženih imamo sedaj — zlasti izpod enega okrajnega glavarstva — kričeče slučaje. V peti kuriji, kjer vedo liberalci, da bodo popolnoma propadli, so vse legitimacije pravilne — češ, ljudje bodo videli, da je prav, in ne bodo potem dalje preiskovali!

V četrti kuriji, kjer hočejo liberalci zmagati, so pa ravno tiste legiti-
macije falsificirane: — namesto
Janez stoji Jožef itd. Primerjali smo
jih mnogo, in videli, da je to sistema-
tično narejeno! Zato glasno za-
htevamo:

1. Vsi volilci brž pregledajte vse le-
gitimacije, če so pravilne, in če niso, ne-
mudoma pojdite k c. kr. okraj-
nemu glavarju in zahtevajte od njega,
da vam da pravilne legitimacije!

2. C. kr. deželno vlado in
okrajna glavarstva opozarjamo na
to, da nemudoma disciplinarno
kaznujejo tiste organe, ki delajo v prej
označenem smislu, ker bomo mi drugače
prisiljeni, rabiti postavna sredstva.

Resnicoljubje starih „Novic“.

Neki bivši državni poslanec nam
piše: Iz Slovenčevega sobotnega članka »Vo-
lilni oklic katoliško-narodne stranke« sem
videl, da se trosijo o bivši »Slov. kršč. na-
rodni zvezi« popolnoma neresnične trditve
med svet. Tako n. pr. bje vsemu, kar se
je godilo v »Zvezi«, naravnost v obraz, če
pravijo »Novice«, da Malorusi in Hrvatje
ne bodo hoteli vsprejeti programa katoliško-
narodne stranke proti obstrukciji. —
Ne enkrat, marveč prav mnogokrat se je iz-
rekla bivša zveza proti vsaki obstruk-
ciji, prav v tistem smislu, kot govori naš
vol. oklic; in pri tem so ravno dalmat. narod-
njaki, Malorusi in slovenski »Na-
rodovci« vedno najodločnejše nastopali
proti obstrukciji.

Dr. Ferjančič bi lahko podučil liberalne
pisarje v ti zadevi, da ne bodo lagali. —
Ravno narobe je res, kar trdijo »Novice«:
Slov. kršč. narodna zveza je ne-
mogoča, če se vsprejema načelo ob-
strukcije tudi le kot možno v njen
program. V tem slučaju ne bi pristopili
ravno dalmatinski narodnjaki in Malorusi,
pa tudi izmed bivših slovenskih liberalcev
nobeden, razven če izpremeni do cela svoje
prepričanje.

Ravno tako ne bi pristopili katoliško-
narodni češki poslanci, katerih pride v ugod-
nem slučaju šestorica v zbornico, ker so
načelno proti vsaki obstrukciji. Tudi izmed
izvenkranjskih bivših slovenskih poslancev
ni nikogar, ki bi ne bil načelno na-
sprotnik vsaki obstrukciji.

Shod v Trzinu.

Poroča se nam: Minolo nedeljo se je
na shodu v Trzinu prav kričeče pokazala
zmedenost pojmov demokratske in liberalne
stranke. Navzoči socialni demokrati iz
Domžal in nekaj domačih niso vedeli prav
za prav, ali so tič ali miš: vere — so vpili

— si ne puste vzeti, a ob enem so priznali
brezverstvo svojih voditeljev, katerih se pa
nočejo otresti. Ubogi zaslepljenci! Liberalno
stranko je klaverno zastopal trzinski »vodi-
telj« g. Luka Blejec. Župan Florijančič mu
je pomagal, pa iz previdnosti le — na tihem.

Gospod Luka je — seveda le v vmes-
nih klicih — skušal braniti liberalno stranko,
a bil vidno v zadregi za dokaze. Razsodni
Trzinci so djali, da menda možu v glavi ni
vse v redu. Predsednik Ložar je predčasno
zaključil shod, ker vsled nastalega vrišča
ni bil mogoč noben stvaren in miren raz-
govor. Trzinci, zdramite se in pri volitvah
z dejanjem pokažite, da liberalnemu učitelju
in njegovim pristašem — ne zaupate!

Shod v Trebnjem in „Narod“.

Včerajšnje poročilo »Narodovo« o shodu
v Trebnjem priča, kake so bile dosedanje
»zmage« »Narodovcev« na raznih shodih,
ako so bila poročila kakor je »Narodovo«
poročilo o trebnjskem shodu. »Narod« pravi,
da so liberalci v »klerikalni trdnjavi« imeli
javen shod! To je bil pač lep javen shod,
na katerega je branilo orožništvo v
vstopiti ogromni večini doma-
činov. Tavčar je baje videl kakih 300
ženskih in samo 150 naših mož in 300 svo-
jih mož! V resnici je par ženskih stalo ob
strani. Pripeljal jih tje nihče ni, prišle so
same iz radovednosti.

Tavčar je izrecno pripoznal našo
večino, da pa govori sedaj o 300 svojih
možeh, izvira od tod, ker mu je številka
300 pri volitvah vedno jako priljubljena ter
ima to številko vedno na jeziku. V »Narodu«
je tudi Tavčarjev govor, katerega je po
»Narodovem« zatrdilo govoril Tavčar na
shodu. Tavčar je menda samo hotel tisto
govoriti, a dejstvo je, da so nad jedno uro
gromeli klici naših mož »Živio Povše!« Naš
poročevalec ni slišal niti jedne besede
Tavčarjevega govora, ki je v »Nar.«,
pač pa je v »Narodovem« Tavčarjevem go-
voru nekaj slabih dvotipov, katere je dr.
Tavčar dobil po shodu na poti v Ljubljano
od stiškega notarja Bežeka, ki mu je po
dotičnih slabih dvotipih izrazil notarsko
nado, da bodo kmetje duhovnike pregnali.

Tak je torej tisti Tavčarjev govor v
Trebnjem, le škoda, da ni dobesedno pri-
občil tudi Jelenčevega in Zupančiče-
vega. Modrost teh dveh možikov dr. Tav-
čar sam v »Narodu« prikriva. Dr. Tavčar
je slišal v Trebnjem o svojem nastopu za
Zupančiča tisti glas, s katerim so liberalci
na dopisnicah vabili kmete na shod, čul je
»ljudstva glas — božji glas!« Naj si ta glas
zapomni in ne bode naj tako najiven, da bi
dolenjske kmete imel za tako neumne, da
bi volili tistega, katerega priporočajo taki
»prijatelji« krščanskega ljudstva, kakršna
sta Slane in dr. Tavčar s svojimi notarskimi
zavezniki.

Sploh pa »Narod« sam pravi, da je
Trebnje »klerikalna trdnjava«, ki »se še ne
podira«, pač pa v svojih pobožnih željah
pristavlja, da se »vsaj močno maje«. No,
da se le podira ne!

Skriven-javen shod v Borovnici.

Na vso moč so si želeli liberalci, da bi
tudi Borovnico osrečili s svojo duhovitostjo,
a tam je grozdje zanje še prekislo. Ker so
se bali ljudij, so prav skrivaj nekateri ma-
tadorji stikali glave, in vspeh tega stikanja
je bil — shod prošlo nedeljo. Ljudij je bilo
še precej, ker so ravno šli iz cerkve. Govo-
ril je Lenarčič. Glasovali so vzdigovanjem

rok, a večina ni dala nobenega znamenja
od sebe, ker so že odločeni, da bodo volili
Šusteršiča in Vencajza. Lenarčič tu ne pri-
dobi ničesar.

Kako se je Luka likal.

Luka Jelenec strašno zabavlja čez du-
hovnike, da so neumni in da hočejo ljud-
stvo ohraniti v neumnosti, le on s svojo
kompanijo pa se bori za omiko in svobodo.
Le škoda, da »Narod« v celoti ne prinaša
teh duhovitih cvetk. Zato smo pa dolžni, da
svetu naznanimo, kako se je ta veleum
likal, da je prišel do tolike omike. Do šeste
šole je bil še pristaš gimnazijske omike;
tedaj je pa spoznal, da je ta omika preveč
»mračnjska in nazadnjaška«, in je zapustil
to zastarelo šolo.

Nekateri hudobneži pa pravijo, da se
mu je nekaj človeškega primerilo, in da ni
on gimnazije zapustil, ampak gimnazija njega.
Odslej se njegovo izobraževanje skriva v
skrivnostni megli. Zakaj doma so mislili, da
nadebudni Luka »študira za gospoda«, in so
že šteli dneve, kdaj bo pel novo mašo. A
teh »mračnjskih« potov veleum Luka ni
hotel hoditi, ampak je v veliko začudenje
svojih dragih nekega dne prilezel iz hrana
modric kot — učitelj. Od tod datira nje-
govo liberalstvo. Luka je po svojem last-
nem prepričanju dovolj izobražen za po-
slanca.

Liberalni pamflet.

Med razširjalci »volilnega katekizma«,
tega nagrabka iz najgrših židovskih pam-
fletov in nemškonalnih lažnivih bro-
šuric, so tudi nekateri učitelji, ki to blago
dele šolskim otrokom in ga po tej poti raz-
širjajo. Takim pohujševalcem ljudstva je
treba z največjo energijo stopiti na prste.
Naznanijo se nam naj imena teh mož s
pričami vred, da bomo storili nadaljne
korake!

Volilno gibanje na Gorenjskem.

Na Jesenicah so hoteli imeti liberalci
volilni shod v nedeljo. Opoludne počil glas:
Tavčar pride! Pri Trevenu so dehlili liberalni
volilni katekizem, nekateri so ga morali pla-
čati po »grošu«. Mali šolarčki so ga prinesli
seboj h krščanskemu nauku. Take »molit-
venike« deli gospoda Trevena prodajalna ma-
lim otrokom. To si zapomnimo dobro vsi,
ki smo hodili dosedaj v Trevenovo proda-
jalno!

Na shod so prišli iz Radoljice dr. Vil-
fan, Homan in drugi, iz Most gospod Čop
in njegov adjutant, nekateri iz Bleda in tudi
iz Kranjske gore. Po 3. uri se dvorana na-
enkrat napolni. Dve tretjini nas je bilo kr-
ščanskih socialcev, delavcev in kmetov. Li-
beralcev je bilo strah! Pogledovali so se!
Naenkrat pobero suknje in smuk skozi vrata,
ni jih bilo več. Mi čakamo. Nihče se ne
oglasil! Krščanski socialci Peter Rozman
stopi na stol ter jih kliče: »Liberalci, kje
ste? Prosim, govorite! Mi smo prišli vas
poslušati! Prijatelji delavcev, otvorite shod!«
Vse tiho! »Kje imate svojega Tavčarja, pri-
jatelja naših delavskih konsumnih društev?«
Vse tiho! »Kdor je za liberalce in za Tav-
čarja, vzdigni roko!« Vse tiho, nihče se ne
oglasil! »Naš kandidat je dr. Ivan Šusteršič!«
To je bilo dovolj. Tedaj zagrmí: »Živio Šu-
steršič!«, med socialnimi demokrati: »Živio
Kopač!«

Rožnik predlaga, naj delavci sami otvo-
rijo shod, in predlaga gospoda Kraševica za
predsednika. Z ogromno večino glasov iz-
voljen otvori shod in podeli besedo P. Roz-

manu, a socialisti tulijo, žvižgajo, vpijejo
»Živio Kopač!«, naši zopet »Živio Šuster-
šič!« Na to socialisti izjavijo, da ne puste
govoriti, ker sami nimajo nobenega govor-
nika. Krik je trajal skoraj dve uri. Na to
odidejo krščanski socialci in katoliško de-
lavsko društvo. Nakrat se sliši: »Liberalci
so prilezli izpod mize!« in z nova hitimo k
Trevenu na shod. Ko nas ugledajo, da pol-
nimo zopet dvorano, jo na tihem popihajo
drug za drugim. Toliko smo se čakali, da
jih je odpeljala železnica ene gori, ene doli.
Kdor hoče videti liberalno pogorišče, pridi v
Radovljico, v Moste, na Jesenice in pa v
Kranjsko goro gledat kisle obraze. Tako je
odklenkalo liberalizmu pri nas. Le dve
stranki ste, kateri smatramo resnima: kršč.-
socialna in socialno-demokratska, in mej
tema dvema morete izbirati liberalci. Izbrali
bodete gotovo socialno-demokratsko, a ona
vas ne sprejme, zato bodete pogoreli.

Volilni shod na Premu.

Dne 25. t. m. popoldne ob 3. uri se je
vršil volilni shod na Premu. Udeležencev
je bilo nad 400. Koliko jih je bilo ene ali
druge stranke, natanko ni lahko določiti,
toda po zavzetem prostoru na zborovališču
smemo reči, da smo bili v večini. Da se je
mogel vršiti shod, smo volili trnovskega g.
župana Rudolfa Valenčiča, kulantnega moža,
dasi liberalca, predsednikom shoda, ki da
tako besedo g. dr. Žitniku, ki v nad uro tra-
jajočem govoru pokaže, kaj je državni zbor
v treh zadnjih letih storil, oziroma nič storil.
Med govorom so splošno tudi liberalci g.
bivšemu poslancu v vsem pritrdjevali, le tu
in tam je skušal kdo izmed njih ugovarjati,
pa je s tem samo pokazal, da ne pazi dobro,
kaj g. Žitnik govori. Našim možem se je
zdelo to kakor kaka komedija. Toda proti
koncu odobranega govora g. dr. Žitnika
so začeli premški možje klicati »Živio Žitnik!«,
mi hočemo krščanski narodnega
poslanca. Ko pa konča, čuje se samo živijo
Žitnik in Šusteršič, liberalci seve po svoje.

A ljudstvo je bilo razburjeno, ko je vi-
delo, kako so posamezni hoteli delati nemir
med govorom g. Žitnika, in ko nastopi go-
vornik liberalne strani, da bi govoril, ni bilo
mogoče jih pomiriti; ko se jih je potolažilo
na eni strani, se je razburjenost kazala na
drugi. Žalibog, da nismo mogli čuti nasprot-
nikov, pa upamo, da se to kmalu zgodi.

Dan 12. kakor 18. dec. je vedno bliže,
in pokazalo se bo, da naši katoliški Notranjci
niso mlačni niti podkupljivi za pijačo in
drugo.

Kaj pravijo v Dražgošah.

Agitator: Očca, volite Dobretovega Luka
za poslanca! Volivec: Ne vem; kogar bom
jaz volil, mora imeti trdno vero. Agitator:
Lukova vera je bila časih res slaba; sedaj
je pa dobra. Volivec: Bom že sam videl.
— Ta zanimiv dvogovor se je vršil Podbe-
lico v selški občini. Agitator za Luko Je-
lenca je dražgoški učitelj, ki za javen nastop
nima ne zmožnosti, ne poguma, ki pa s tako
neumnostjo hoče skrivaj slepiti naše kmete.
Zapomnite si, učitelj Štipica, da naši kmetje
niso tako bedasti, kakor nekateri hinavski,
nehvaležni podrepniki! — Splošno zanimivo
je pa to, da Dražgošani svojega domačina
Luka Jelenca ne marajo voliti, ker ga pre-
dobro poznajo.

Štajersko.

V nedeljo 25. t. m. je bil v Koprivnici
volilni shod, pri katerem je g. Žičkar mno-

goštevili zbranim volilcem razlagal načrt, po katerem nameravajo krščanski poslanci zboljšati tužno stanje prebivalstva zlasti kmečkega stanu. Zborovalci so se popolnoma strinjali s posameznimi točkami, z veseljem sprejeli njegovo kandidaturo ter se tudi dogovorili o drugih stvareh. Po shodu je poučeval potovalni učitelj g. Bele o vinoreji in sadjereji.

Teharske volitve.

Iz Teharjev pri Celju se poroča, da so pri volitvah volilnih mož zmagali v peti skupini socijalni demokratje s 128 glasovi proti 53 slovenskim glasovom. Nemški nacionalci so se združili s socijalnimi demokrati. V četrty skupini so izvoljeni 4 nemški volilni možje z 49 proti 24 slovenskim glasovom. Kje ste »Teharski plemiči?«

Volilni shod v Šoštanju.

Kandidata gospod Hugon vitez Berks za kmečko skupino Celje Brežice, in gospod dr. Ivan Dečko za mestno skupino Celje-Brežice predstavita se volilcem v nedeljo dne 2. decembra t. l., popoldne ob 4. uri v veliki dvorani hotela »Austria« g. Rajsterja v Šoštanju. Narodni volilci se vabijo k obilni udeležbi.

Volilno gibanje v Istri.

Iz Trsta se nam piše: V vzhodni Istri zmagujejo naši v vseh sekcijah za V. kurijo zaporedoma. V Novi vasi pri Piranu so zmagali Italijanaši le s 16 glasovi. Kdor pozna razmere, ve tudi, da pomenja to prav za prav — našo zmago. No če smo sedaj še propali na papirju, bilo je zadnjikrat. Do sedaj imamo mi in nasprotniki precej enako število volilnih mož — Italijani morda 5 do 6 več. Volitev v Pomjanu bo odločilna za končni izid. O uspehu volitev v Pomjanu sporočim brzojavno. Sicer pa naglašajo vsi, ki delajo v Istri, da naša stvar zelo napreduje. To dokazujejo mnogoštevilno obiskani shodi pol. društva »Edinost«. Navdušenje, ki je vladalo na shodih prošle nedelje na Križišču (Krožadi) in v Pobegih, je jasen znak, da se narod probuja ter zaveda svojih dolžnosti.

Politični pregled.

V Ljubljani, 27. novembra.

Nemški liberalci in parlamentarna večina. Nepopisno je bilo veselje nemške židovsko-liberalne klike, ko je dne 8. junija letos kar čez noč nastala nova »delavna« večina brez Čehov in Jugoslovancev. Poleg Poljakov so bili oni dan neomejeni gospodje a la Wrabetz, Noske in drugi. Sedaj bo treba zopet misliti na parlament in na sostavo potrebne večine. Pri rešitvi tega vprašanja so pa odločilni Poljaki kot do sedaj najmočnejši klub. Toda vodstvo poljskega kluba molči trdovratno vključ večkratnemu pozivu dunajske židovine, naj odgovori, kam se nagne njega klub v prihodnji dobi. Klub molči in še celo v volivnem oklicu ni niti besedice o tej zadevi. Ta molk si moramo deloma tolmačiti tako, da si klub noče vezati rok na nobeno stran, za slučaj, da bi bilo res tako nevarno stati na strani Čehov, na drugi strani pa Poljaki nočejo napraviti židovskim Nemcem veselja o boljši bodočnosti.

Vitez Jansa pojasnjuje svoj odstop. Minulo soboto se je dosedanjí predsednik praškega nadsodišča poslovil od podrejenih mu uradnikov. Pri tej priliki je izjavil, da odstopa prostovoljno radi svoje starosti in ga ni k temu prisilil niti minister niti kdo drugi. Pripomnil je tudi, da je že ob nastopu bivšega pravosodnega min. dr. Ruberja izrazil željo, da stopi čim prej v pokoj. Iz tega torej sledi, da so bile neutemeljene prvotne vesti o vzrokih odstopa viteza Janse. Vključ temu vstrajajo nekateri listi pri svoji prvotni trditvi.

Mejnarodno razsodišče, kakoršno so sklenili zastopniki držav na zadnji znani mirovni konferenci v Haagu, se konstituira sredi prihodnjega meseca. Nekatere vlade, mej temi tudi naša monarhija, so že imenovale svoje člane, o drugih pričakujejo, da store to v najkrajšem času. Velesile imajo pravico do dveh in celo štirih članov, ki bodo pripadali večinoma diplomaciji, potem pa tudi stanu sodnikov in senatorjev. Razsodišče bo torej kmalu sestavljeno, a vprašanje je, kedaj

se snide zopet k meritornemu delu, katerega je dovolj na vseh straneh, posebno pa ob končani angleško-burski vojski.

Italijanska poslanska zbornica je v včerajnji seji vsprejela predlog socijalista Panzinija in tovarišev, ki bo velik udarec za italijansko armado, ako ne bo celo vzrok njenega popolnega propada. S pičlo večino je namreč zbornica z dvignjenjem raz sedežev vsprejela predlog, naj se odpravijo v Italijo vsa vojaška sodišča. Na dnevnem redu je bila namreč razprava o vojnem proračunu. Vojni minister se je sicer z vsemi silami uprl temu usodnemu predlogu, a brez vsega uspeha. Ako kralj potrdi ta sklep, kar je pa seveda zelo neverjetno, potem se bodo pokazale posledice, katerih obsežnosti sedaj še nihče ne more presoditi.

Prebivalstvo Združenih držav.

Število vseh prebivalcev te prostrane ljudovlade znaša 76,295.220. Leta 1890 je stelo skupno prebivalstvo 63,069.756. V zadnjih desetih letih je torej naraslo za 13.225.464 oseb, kar je jako velik prirastek. Prebivalstvo Združenih držav je v zadnjih sto letih raslo tako - le: 1. 1800 5,308.483; 1. 1850 23,181.876; 1. 1880 50,155.783; 1. 1890 63,069.756; 1. 1900 76,295.220. Pri prihodnjem zasedanju kongresa meseca decembra bo predloženo to štetje. Kongres bo potem določil, koliko več zastopnikov in senatorjev primeroma s prirastkom prebivalstva se ima voliti pri prihodnjih kongresnih volitvah. Stroški za letošnje ljudsko štetje do 1. nov. so znašali 6,361.961 dol., od katerih se je potrošilo 4,000.000 dol. za dejansko štetje in nadzorovanje. Vsi izkazi letošnjega cenusa pa bodo tiskani do 1. julija 1902, kakor zahteva zakon.

Vojska v Južni Afriki. Dan 21. novembra je minil že pred tednom dnij, a lord Roberts še ni stopil na londonska tla in niti ne namerava odpotovati iz dobro zastražene Pretorije. Njegovim naslednikom kot vrhovni poveljnik je določen znani »človekoljub« general Kitchener, ki je iznašel tudi že način na kateri bo ugonobil nakrat vse Bure. Pri ženah in otrocih je že poskusil s takimi »humanitetnimi« sredstvi, pri moških bo pa šlo nekoliko težje, ker se mu ne bodo dali tako lahko ujeti v nastavljen past. Vse to in pa britka zavest, da je še neosvobojenega mnogo burskega sveta, je vzrok, da Chamberlain še ne more oficijelno prijaviti anektiranja južno afriških republik.

Dopisi.

S Krke, 19. nov. Po naključji mi je prišel v roke »Slov. Narod« z dne 7. nov. Ondi se bere: Premetenega župana ima občina Krka. Dalje dopisnik trdi neke stvari, ki niso resnične. Stvar je ta: Meseca avgusta je prišel k meni orožniški postajevodja z Vira (Zatičina) in z njim Janez Strniša, posestnik v Vel. Lesah. Povedala sta, da so se ciganje klatili okoli, pred orožniki zbežali v gozd ter popustili dve kobili in enega osla. Kobili sta dva človeka prignala v hlev Janeza Strniše v Vel. Lesah. Postajevodja je kobili meni kot županu izročil, jaz sem mu dal pismeno potrdilo, ob enem pa v njegovi navzočnosti vse ukradene živali pustil v oskrbi pri Janezu Strniši z dostavkom, da jih brez mojega dovoljenja nikomur ne izroči.

Dne 14. avg. pa je prišel v Vel. Lese orožniški postajevodja iz Višnje gore in hotel označeno živino odgnati. Ker pa Janez Strniša brez odškodnine ni hotel živalij izročiti, poklical je orožnik obč. svetovalec Antona Globokarja in Jožefa Grma. Ta dva sta krmo in trud cenila na 15 gld. Orožnik je nato najel tri mladeniče, da so kobili in osla odgnali, Janezu Strniši pa je obljubil odškodnino, ko lastniki pridejo po živali.

To se je zgodilo brez moje vednosti. Slučajno pa sem bil na cesti, ko je šel orožnik mimo z živalimi. Jaz sem ugovarjal, češ, da so mi živali poverjene od zatiške žandarmerije, in da jih torej višnjegorski postajevodja ne more odgnati, ako nima potrebnega ukaza. A ta mi odgovori, da je bil obč. svetovalec A. Globokar prisoten, da so krmo cenili in da Strniša dobi odškodnino. Nato sem odjenjal. A mej tem so zatiški orožniki naznanili na višje mesto, da so ciganom odvzeli dve kobili in osla, in isto

so storili višnjegorski. Torej so bile kar stiri kobile in dva osla!

Ker pa je Janez Strniša reven posestnik, prišel je večkrat k meni, da bi se mu krma in trud plačala. Zato sem pisal višenskemu postajevodji, naj pošlje onih 15 gld. za Strnišo. A g. postajevodja v Višnji gori je bil menda malo nervozen, ko je dobil moje pismo.

Ni pa res, da bi se lastniki konj branili plačati odškodnino, saj jih še na Krki ni bilo, prišel je le orožniški postajevodja iz Višnje gore. Tako je nastala zmešnjava, ker je živali odgnal orožnik iz drugega okoliša, a ne domači. Dopisnik s Krke pa je slišal nekaj zvoniti, a ni vedel, kje in odkod, zato je osla iskal v »Slov. Narodu«. Dopisniku pa in urednikom »Slov. Naroda« pa izjavljam: Ako sem komu storil kaj krivice, naj gre k sodišču in me toži. V časnikih je to moja zadnja beseda.

Janez Zupanec, župan.

Iz Maribora, 26. nov. (Slomšekova slavnost v Mariboru.) Slovanska čitalnica v Mariboru je bila v posebni meri dolžna, proslaviti spomin Slomškega ob 100letnici njegovega rojstva; kajti Slomšek je bil za časa svojega škofovanja v Mariboru vedno njen prijatelj in njen ud, in sicer ne samo plačujoč ampak z rodoljubnimi predavanji sodelujoč ud.

Tej svoji dolžnosti se je naša čitalnica odzvala dne 25. t. m. z veliko, skrbno pripravljeno slavnostjo. Velika dvorana »Nar. doma« je bila ta večer prenapolnjena slovenskega občinstva iz mesta in okolice. Posebno nas je veselilo mnogobrojno število gostov iz obmejnih krajev slovenjgorskih in pa iz slovenjebistriškega okraja. Različnim točkam slavnostnega programa je sledilo občinstvo s polnim zanimanjem in ognjevitim oduševljenjem, le »slavna« veteranska godba mariborska ni vzbujala priznanja vlad svoje še premajhne izurjenosti. Toda ta krivda ne zadeva prirediteljev, ampak godbo samo.

V imenu čitalnice je pozdravil občinstvo prof. dr. Anton Medved ter v kratkem, ob koncu burno odobranem govoru orisal pomen Slomšekove za vse Slovenstvo in še posebej za mariborsko čitalnico. Dramatični prizori Lendovšekovi, predstavljajoči »Slomšekovo rojstvo«, so bili vsled spretnosti in vstrajne roke čitalničnega režiserja krasno, slikovito uprizorjeni. Deklamovanje je oskrbela z milobo in ljubkostjo gospica Micka Trampuševa. Čez vse težave Marine uloge si je z občudovano lahkoto znala mojstersko pomagati gospa prof. Matkova. Botra in boter, gospica Weixlova in g. Marin, sta bila kakor iz narave vzeta ponosna Ponkovičana. Zvonki glasovi dražestnih angeljev so ganili občinstvo.

Najbolj slikovito je bilo nastopanje treh pevskih zborov, otroškega, ženskega in moškega. Pele so se izključno Slomšekove pesmi, razven dr. G. Ipavčega »Kdo je mar« in Jenkovega »Napej zastava Slave«. Ginljiv je bil prizor, ko so angelji ovenčali Slomšekov kip z lavorikovim vencem in ko je v tem trenutku iz nežnih otroških grl zagromela otrokom prav posebno prikladna pesmica »Preljubo veselje«. Iz marsikaterega očesa se je vtrnila ob tej priliki solza ginenja...

Ženski in moški pevski zbor sta nastopala pod vodstvom g. Čičeka z vso sigurnostjo ter precizno izvršila svojo nalogo. Posebno mogočno je donela kantata Slomšekova, katero je za to slavnost uglasbil g. L. Hudovernik. Solo-partije sta peli gospici Hermanova (sopran) in Lavterjeva (alt), kojih glasove smo imeli ta večer prvikrat priliko občudovati, a upamo, da ne zadnjikrat. Vse občinstvo je bilo zadovoljno z lepo uspelim večerom.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 27. novembra.

Javno predavanje. Jutri točno ob 1/8. uri zvečer bode v veliki dvorani »Kat. doma« predaval č. g. M. Bulovec o najdražjem zakladu. K obilni udeležbi vabi odbor »Slov. kršč. soc. zveze«.

Javno predavanje g. dr. Jana. Kakor je bilo napovedano v našem listu, predaval je g. dr. Ivan Jan včeraj večer v »Narodnem domu« o boleznih »neurasthe-

niji«. Pripovedoval je, kako je v preprosti planinski naravi na Pokluki potom naravnega zdravljenja sam ozdravel od dolge in sila mučne bolezni in kako hoče svoje izkušnje sedaj uporabiti v pomoč svojim so-trpinom neurastenikom z zavodom, ki ga misli zasnovati na Homu v gorjanski občini in na planini Pokluki. Predavanje je bilo zelo zanimivo. G. doktorju se je prijavilo že precejšno število bolnikov, nekaj celo iz Češke, ki se želé zdraviti pod njegovim vodstvom. Podpirajmo rojaka v njegovem človekoljubnem podjetju, ki bo itak imelo dosti nepotrebnih ovir! Če tujci, kakor n. pr. Rikli, smejo v naši deželi svojo modrost in umetnost prodajati ter na naši zemlji bogateti, zakaj bi polena pod noge metali domačinu, ki hoče svoje izkušnje uporabiti v prid rojakom — trpinom. Ker je ta bolezen v naši razburjeni dobi zelo razširjena, upamo, da bomo ustregli, če bomo objavili njegov govor če ne v celoti, vsaj v posnetku.

Podpora. Kranjski deželni odbor je pogorelcem na Komolcu, občina Smuka, dovolil 300 kron podpore.

Ti presneti »klerikalci!« »Narod« očita našim poslancem, da so oni izposlovali potrditev domače »Vzajemne zavarovalnice«, in kriči, da bodo s tem imeli klerikalci 20.000 gld. na leto dobička. Torej klerikalci so ustanovili domač zavod, ki bode najmanj 20.000 gld. dobička imel, zakaj pa vi narodni naprednjaki nočete ustanoviti deželnega zavarovalnega zavoda, da bi dobiček imela dežela? Ali vidite rajši, da gre dobiček iz dežele na Češko? Ti presneti klerikalci so bolj pametni in so mnenja, da je bolje, ako dobiček ostane v deželi. Ali menite, da ne vemo, da Tavčarjevo in Hribarjevo sovražstvo do dr. Žitnika izhaja od tod, ker je v dež. zboru navdušen zagovornik deželne zavarovalnice? Vstanovila se je sedaj »Vzajemna zavarovalnica«, katero blatite, ker veste, da ni na korist raznim agentom, ki so v liberalni stranki, pač pa na korist ljudstvu, kajti dobiček njen bodo imeli tudi zavarovanci in pa najširši sloji v naši domovini, ker bode dobiček razdeljen tudi obče koristnim namenom. Kaj, to so vam čudni ljudje ti slovenski »klerikalci«, katerim je ljubša domača zavarovalnica, nego pa banka »Slavija«, agent Hribar ter nje pravni zastopnik Tavčar!

»Slovenska krščanska - socijalna zveza« se udeleži slavnostnega spreveda na čast Prešernu z zastavo.

Zarubljen kandidat. Pisali smo, da je socijalno - demokratični kandidat Kopač tisto »Narodovo« nesramnost o »monsieur Sans-Gêne« obesil nekemu gorenjskemu duhovniku, ki je takoj, v svesti si svoje nedolžnosti, ga tožil, in smo pristavili, da ima ta socijalno - demokratiški kandidat že zagotovljen stolček — a ne v državnem zboru. Sedaj smo pa zvedeli, da ga roka pravice tudi drugače preganja. Soc.-demokr. kandidat Kopač je bil včeraj povabljen nekam, kjer mu je roka pravice nepričakovano tako osušila možnjo, da se je moral odpeljati takoj v Trst, da si napolni možnjo iz soc. demokratične blagajne, kajti brez polne možnje ni moči med socijalnodemokratičnimi somišljeniki vzdržati »prepričanja«.

Razdelitev šentruperške občine. Deželna vlada za Kranjsko je vsled izločitve vasij Pijavice, Gor. in Spod. Mladatiče ter Polje iz šentruperške občine razpustila občinski zastop in razpisala nove občinske volitve. Začasne občinske posle je vlada v sporazumu z deželnim odborom izročila županu J. Brarju, grofu Barbo-tu in Franu Zupančiču.

Pri D. M. v Polju bila je dne 24. t. m. volitev občinskega starešinstva. Županom je bil izvoljen g. Jakob Dimnik, posestnik in mesar na Studencu; svetovalci pa: J. Kočar, And. Hlebš, Janez Dovč (Slape), Janez Dovč (Sneberje), And. Avšič, Janez Jamšek, Franc Primar in Janez Trilar. Upati je, da bo novo starešinstvo stalo nepremakljivo na istem stališču kot prejšnje — namreč katoliškem.

Ljubljanske novice. Ti presneti kanali! Ljubljana, 21. dan novembra t. l. Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane št. 28.104. Slavno uredništvo »Slov.« v Ljubljani. Z ozirom na dopis med ljubljanskimi novicami »Ti presneti kanali« v

štev. 266. »Slovenca« sprejmite na podlagi § 19. tisk. zak. sledeči popravek: Ni res, da je stavbni urad pozabil zaznamovati postranske kanale v načrtu; res pa je, da je mestni stavbni urad naročil »Kranjski stavbni družbi«, katera je konkurenčnim potom kanal v Špitalskih ulicah v izvršitev dobila, vse odtok izpeljati v novi kanal, oziroma v jame s kotli in potem stari kanal zasuti v kolikor je to mogoče. Dalje blagovolite priobčiti, da se Špitalske ulice ne prekopujejo samo zaradi kanala, ampak tudi zaradi poprave plinovitih cevij in upeljave električnega toka. Da so se pa morale Špitalske ulice ob Mestnem trgu na novo odkopati, zgodilo se je zato, ker se je moral vhod v kanal začasno pokriti, ker je »Kranjska stavbna družba« zakasnela z dobavo pokrivalnih plošč. Župan: Iv. Hribar. — Miklavžev semenj bode letos na Kongresnem trgu. Semenj se prične 1. decembra — Park na Ambroževem trgu razsvetljujejo odsej dve žarnici. — Našel je nekdo neko hranilno knjižico poštne hranilnice. — Napadel je po noči od sobote na nedeljo na Ambroževem trgu neznan človek urarskega pomočnika Karola Klobučarja. Neznane je Klobučarja tako sunil v trebuh, da je Klobučar nezavesten obležal. — Dr. Tavčar okraden. Tat Ant. Butek je prišel včeraj v hišo dr. Tavčarja z očitnim namenom, da se dr. Tavčarju ponudi za narodnonaprednega agitatorja. Da bi pokazal svojo sposobnost, ukradel je Tavčarju stensko uro. Danes so Butka dobili stražniki, ko je agitiral za svoj žep po trgu, ter so Butka odvedli na rotovž, kjer so ga dr. Tavčarjeve uslužbenke spoznale. Butek bo volilno dobo prebil na Žabjaku. — Z nočem letal je včeraj okoli na južnem kolodvoru Kušarjev hlapec Majdič. Aretiral ga je stražnik Pohleven.

K zborovanju trgovskega društva »Merkur«. Dodatno k našemu včerajšnjemu poročilu omenjamo še, da je zborovanju predsedoval g. Fr. Souvan ml. in da je g. F. Kersnik star. poročal o marljivem delovanju pripravljalnega odbora. Namene novega društva začrtali smo že včeraj, dodamo še, da bode društvo delovalo tudi za ustanovitev trgovske šole ter bode z učnimi tečaji skrbelo za izobrazbo svojih članov, imelo bode zbirko vzorcev, prirejalo bode strokovne izlete in ogledne raznih podjetij, posredovalnica za službe bode brezplačna, društvo bode svojim članom dajalo tudi podpore za čas brezposelnosti, seve le v slučaju, ako je dotični član brez lastne krivde zgubil službo. Doslej je društvu pristopilo 140 članov v Ljubljani in 40 zunanjih članov. Gosp. Železnikar je na shodu povdarjal potrebo jedinstva mej člani in navduševal za slovensko zavednost mej trgovci. G. dr. Murnik je v daljšem govoru pozdravil tako organizacijo trgovcev, ki je pričetek slovenske trgovske akademije, G. Magdič je pozdravil ustanovitev hrvatski, g. Souvan ml. je povdarjal, da ni ravno trgovina v Ljubljani tako silno v nemških rokah, da se pa občinstvo pri nakupovanju prerado poslužuje nemščine. G. Fleš se je pritoževal radi žalostnega materialnega položaja trgovskih uslužbencev po deželi; dela se z njimi hujše kot s hlapci, delati morajo od jutra do noči. To društvo jim bodi v podporo. Nekateri trgovci prav nepravilno postopajo, da imajo v svojih trgovinah po 1 komi in po 4 do 5 učencev ter uslužbujejo že kot komije ženske, ki so prej le kakih 14 dnij službovale v trgovini. Govorili so še gg. Magdič, zunanji član Pfeifer in gosp. Sever, ki je predlagal naj slovenski trgovski potniki agitujejo po deželi za društvo. Iz Ptuja je prišel zborovalec brzojavni pozdrav. Zborovanje je pričelo gibati za organizacijo. Tako strokovno organizacijo smo že davno pripočeli in le čudimo se, zakaj se taki organizaciji ustavljajo nekateri trgovci.

Jugoslavenska akademija in Prešeren. Historijsko-filološki oddelek »Jugoslavenske akademije« v Zagrebu imel bo v ponedeljek dne 3. grudnia ob 1/6. uri popoldne javno sejo v proslavo stoletnice rojstva slovenskega pesnika Fr. Prešerna, v kateri bo pravi član dr. A. Musić čital svojo razpravo o Prešernovem »Krstu pri Savici«.

Selski župan Šliber nam je z ozirom na notico v našem listu št. 256 poslal popravek po § 19., v katerem pravi, da »Ni res, da sem dal jaz na kranjskem županskem shodu izjavo, da sem proti škofu in da držim s Tavčarjem, temveč je res jedino le-to, da sem iz zgolj stvarnih razlogov priporočal, da naj se župani zjedinijo za katerega koli neodvisnega narodno naprednega kandidata. — Imena nisem imenoval nobenega. Neresnično je nadalje, da sem se o birmi letos slinil v svoji udanosti pri škofovem pozdravu; res pa je, da sem kot župan selske občine tedaj proti cerkvenemu dostojanstveniku, izvršujočemu svoje dolžnosti, spregovoril pri taki priliki običajni pozdrav. Fr. Šliber«, na katerega mu pa moramo odgovoriti, da v 256. štev. našega lista sploh ni govora o županu Šliberju in da je paragraf 19. zelo raztegljiv. Dovolj je pač že to, da je bil župan Šliber na liberalnem shodu kot zastopnik one stranke, ki ometava z najgrijm blatom ves duhovniški stan od škofa pa do zadnjega kaplana, ter tam nastopil kot govornik. Župan Šliber torej najbolj prav stori, ako popravi sam sebe in neha kot župan katoliške občine držati z liberalno stranko in letati na nje shode.

Živinski semenj v Št. Lovrencu ob Temenici dne 23. t. m. je bil prav dobro obiskan. Prignali so 384 krav in 416 volov. Kupčija je bila jako živahna.

Poštni urad Kamno na Goriškem s 30. t. m. preneha. S 1. dec. bodo vasi Dolje, Gabrije, Volarje, Selišče in Smart imele poštno zvezo s Tolminom, Kamno, Selče, Vršno pa s Kobaridom.

Občinske volitve v Mariboru. Včeraj so bile občinske volitve v Mariboru za II. razred. Izvoljeni so seve v tem razredu nemški kandidatje, za katere so se nemške frakcije v strahu pred soc. dem. združile. Na volišče so prišli od 412 volilnih upravičencev 303 volilci.

Mile darove za reveže v novomeškem okraju bodo pobirali okr. glavarstva, županstva in župni uradi.

»Cecilija«. Gospod Vinko Skamljč v Cirkovcah (p. Pragarsko) ima nekaj »Cecilij« na prodaj.

Grozen detomor. Poročali smo, da je neka Katarina Luznik v Gorici umorila svoje dete, razsekala je in vrgla deloma v neki kanal, deloma v stranišče. Te dni je ta brezsrčna ženska stala pred goriškimi porotniki. Obtoženka je popolnoma mirno razlagala svoj strašni čin in kako je po svojem nečloveškem dejanju mirno obedovala. Ostala je tudi brezsrčna, ko je predsednik sodišča pokazal otrokovi ročici. Luznikova je bila obsojena v 12 let težke ječe s posti in zapiranjem v posebno celico.

Vladarska štiridesetletnica kneza Nikolaja črnogorskega se bo z ozirom na carjevo bolezen čisto tiho praznovala.

V Bolgariji se snuje nova kmečka stranka, ki hoče delati le za koristi poljedelcev in odpasti od vseh dosedanjih strank. Gibanje močno narašča.

Velikanski predor se zida na veliki severni železnici združenih ameriških držav. Predor bo prodrl Cascade govorje v državi Washington ter je 7 metrov visok in 6 metrov širok, dolg pa — štiri kilometre. Predor delajo že tri leta.

Nove vrste strop in tla so sestavili v Londonu. Te vrste strop in tla ne zgore niti pri 922 stopinjah Celzija.

Najstarejši mož sveta živi v Združenih državah ameriških ter je star 128 let. Ime mu je Noah Roby.

Najnovejšo o Edisonu. Edison dela poskuse, da bi vse snovi, ki so v ogliju, se porabile. Sedaj se po njegovem zatrdilu zgubi 90 odstotkov snovi. Poskusi so se Edisonu že deloma posrečili, kedar se mu pa popolnoma posrečijo, tedaj bode sedajni sistem gonilne moči se popolnoma spremenil.

Kitajci so naredili na mandžurski železnici škode za 10 milijonov rubljev. Razdejali so tir in brzojavno zvezo 300 kilometrov daleč, vse postaje požgali, 650 vagonov in 17 lokomotiv razbili.

Društva.

(Katoliško društvo za delavke) je napravilo preteklo nedeljo zabaven večer

v dvorani »Kat. doma«. Po nagovoru gosp. predsednika se je točno razvijal vsposed. Društveni zbor je zapel štiri skladbe, izmed katerih so posebno ugajale »Moj vrtec«, »Bučelar« in »IV. venček narodnih pesmi«, Fr. Ferjančičevih. Potem so predstavljale društvenice izvorno dramo »Magda«. Splošen vspeh je bil dober, a ker je igra dokaj težka in igralko prvokrat na odru, so se pokazali še nekateri nedostatki, ki se pa dajo odpraviti. Dvorana je bila natlačeno polna povabljenega občinstva, poseben sijaj temu večeru pa je dajala navzočnost presvetlega gospoda knezoškofa, kateremu so napravili živahno ovacijo.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov v Škofji Loki) priredi v nedeljo 2. dec. v svojih prostorih veselico potem-le vsposedu: Alojzij Bach: Slovo, za klavir. A. Foerster: Pobratimija, moški društveni zbor. J. Aljaž: Triglav, za moški zbor. O. Kumpf: Ruža v pustniji, moški zbor. Žalozna v petih dejanjih: Podoba Matere božje ali roparji pri Mariji Kulmski. Prosta zabava. Vstopnina za neude 60 h, za ude 30 h. Začetek ob 7. uri zvečer. K obilni udeležbi vabi načelnistvo.

(Kmetijska podružnica novomeška) vabi na občni zbor, ki bode v četrtek dne 6. dec. t. l. ob 2. uri popoldne v spodnji sobani hiše katol. družbe rokodelskih pomočnikov v Novem mestu. Vsposed: 1. Poročilo načelnika o delovanju podružnice. 2. Poročilo blaginje in predložitev računov. 3. Predlogi in nasveti. 4. Strokovne razprave o sledečih vprašanjih: a) »Kako je izgojevati in obrezovati trte po Dolenskem?« Poročevalec gosp. vodja R. Dolenc. b) »Ali kaže v Novem mestu osnovati kletarsko zadrugo, da se povzdigne vinska trgovina na Dolenskem?« Poročevalec g. tehnični vodja B. Skalicky. c) »Kake važnosti so živinorejske zadruge za izboljšanje goveje živine na Dolenskem?« Poročevalec g. V. Rohman. — Odbor kmetijske podružnice v Novem mestu.

(Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani) je vročila svojim podružnicam po slovenski zemlji naslednji poziv. Radi važnosti stvari in ker družbi sv. Cirila in Metoda mora seči podramo vsak Slovenec, ponatisnemo tu vso to njeno izjavo dobesečno. Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem svojim podružnicam. Pridne hčerke so materi veselje in podpora. Razkropljene po svetu bivajo z materjo v tesni zvezi. Raduje se mati, ako čuje o njih, da se lepo razvijajo in krepko razvijajo. Kadar je pa v potrebi, se sme zanašati na njihovo pomoč. Taka mati je družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, hčerke so ji podružnice, razkropljene po vsem slovenskem ozemlju. Družba sv. Cirila in Metoda želi ostati v dobrih in hudih dnevih v najožji dotiki s svojimi podružnicami. Dva vzroka jo nagibata, da danes prav vsem podružnicam pošilja priučeno pismo, pričakuje pa tudi prav od vseh ugodnega odgovora. Prvi vzrok je — povejmo kar naravnost — potreba, iz katere jo more rešiti le vsestranska krepka podpora. Drugi vzrok pa je ta, da namerava po novem letu izdati »Vestnik«, v katerem bi rada svetu pokazala svoje ljube hčerke, vse svoje podružnice brez izjeme lepo opravljene in dobro urejene.

I Ne govorili bi resnice, ko bi tožili, da pojava zanimanja za družbo sv. Cirila in Metoda, marsikatero koristno društvo je že zamrlo, ker je prvotni ogenj navdušenja zanje prehitro ugasnil; za družbo sv. Cirila in Metoda pa po 15letnem obstanku še vedno gori mnogo mnogo blagih src, napolnjenih z ljubeznijo do milega slovenskega naroda in do nedolžne mladine. Vzrok, da je družba sv. Cirila in Metoda prišla v zadrego in je prišla prositi svojih podružnic nujne in vsestranske podpore, ni toliko pojava njenih dohodkov, ampak v večji meri rast njenih neogibno potrebnih stroškov. Njeni zavodi se namreč množe in tako se širi njen delokrog. To je znanjenje, da družba ne umira, ampak živi in krepko živi, če tudi deluje brez hrupa in bolj na tihem. Ustanovljene zavode mora družba vzdrževati — da bise opustili, kaj bi rekli Slovenci. — A težko je tudi odboru glavne družbe, neugodno reševati toliko nujnih in dobro podprtih prošenj za razširjevanje že obstoječih šol (n. pr. enorazrednice na Muti v dvo- ali trirazrednico), za zboljšanje tu in tam premajhnih ali sicer neugodnih šolskih prostorov in za razne druge podpore, ki vse merijo na otežje slovenske dece, ki se potaplja v nemški in italijanski povodnji. In vendar je moral odbor v svoji zadnji seji dne 11. oktobra t. l. krva-večim srcem odbiti mnogo takih prošenj, ker je blaginje izkazal za to leto že 2669 K primanjkljaja, ta pomanjkljaj pa se do konca leta še znatno povečal, ako se ne pomnože prispevki v teh poslednjih dveh mesecih letošnjega leta. Izredno večji darovi, kakor volila, številnejše pokroviteljnine i. dr.

bi sicer družbi uprav sedaj jako dobro došli. A na izrednosti se nikdo ne more zanašati. Družbi najzanesljivejša opora so redno delujoče podružnice. Prav mnogo jih je, ki leto za letom vestno pobirajo in glavni družbi pošiljajo doneske svojih udov, sklicujejo shode, snujejo poučne ali zabavne stanke, imajo lepo urejeno in delavno načelnistvo, pridobivajo novih udov in o svojem delovanju pravočasno obveščajo odbor glavne družbe. Vsem tem se glavni odbor iskreno zahvaljuje in jih stavi drugim podružnicam v izgled — Nekaj podružnic pa je v svojem poslovanju nekoliko zastalo. Nekateri že dalje časa niso pobrale letnih doneskov od svojih udov, druge ne sklicujejo zborov, ne obnavljajo o pravem času svojega načelnistva in ničesar ne poročajo glavni odboru. Vse to je lahko razumljivo iz raznih okolščin. Slovenci imamo mnogo narodnega davka in dela, da včasih ne moremo vsemu kaj. Zato noče glavni odbor družbe sv. Cirila in Metoda nikomur očitati premajhne požrtvovalnosti ali delavnosti. Prosi pa vse rodoljube in zlasti svoje podružnice, naj kój zberó vse moči, da družbi, ki je danes na več krajih pogoj našega narodnega obstanka, v sedanjipotrebi prihitel na pomoč. — Marsikateri ud ene ali druge podružnice bi rad vplačal svoj letni prispevek, ko bi ga kdo v pravem času opomnil, marsikdo bi se v družbo vpisal, ko bi ga kdo nagovoril ali ko bi bila v njegovi bližini kaka delavna podružnica. — Zato prosimo vse podružnice, naj v tem dvojnem smislu poživijo svoje delovanje, da namreč pobere kolikor mogoče tudi zastale doneske svojih udov, in da skušajo pridobiti kar največ novih družabnikov. — Nekateri podružnice pošiljajo vsako leto v primeren času kakaga zanesljivega slas plačilnimi listki (pobotnicami) od vseh svojih udov, da pobere letne doneske. Ko pošlje blaginje nabrane prispevke glavni družbi, odšteje troške za tacega nabiralca. To postopanje popolnoma odobramo — menda je do mala najshodnejše; tudi je priporočamo povsod, kjer ne morejo člani naših podružničnih odborov do družbenic ali družbenikov. (Konec prib.)

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 27. nov. Pri volitvi volilnih mož v Pomjanu zmagali Italijani.

Celovec, 27. nov. Sv. Martin pri Porečah so si priborili nazaj Nemci.

Dunaj, 27. nov. »Wiener Zeitung« bode danes prinesla cesarjev patent o sklicanju dež. zborov.

Dunaj, 27. nov. Večina vseučiliškega proforskega kolegija medicinske fakultete je za to, da pride na mesto umrlega prof. dr. Alberta profesor na univerzi v Königsbergu dr. Anton baron Eiselsberg.

Krakovo, 27. nov. Kandidata Stojalovskega stranke Wilk je bil aretiran radi sleparije.

Budimpešta, 27. nov. Pariški listi so poročali, da je bila predzadnja seja hrvatskega deželnega zbora zelo burna, da se je vnel pretep in se je celo streljalo iz samokresov. Ogerski kor. urad to poročilo do cela zanika.

Halle, 27. novembra Profesor teologije slavni Vilibald Beyschlag je umrl.

Rim, 27. novembra. Listi so včeraj poročali, da je vojni minister vsled vsprejetja predloga glede odprave vojaških sodišč podal ostavko. Uradni listi to vest za sedaj dementujejo.

Pariz, 27. nov. Predsednik Krüger je vsprejel včeraj popoldne več odličnih politikov in literatov. »Liberté« poroča, da so narodni poslanci zahtevali v zbornici, naj ta izkaže Krügerju še posebno čast, a so opustili prvotni načrt, ko je Waldeck-Rousseau pojasnil uvaževanja vredne pomisleke glede mejnarodne politike.

Pariz, 27. novembra. Rochefort bode izročil Krügerju častno sabljo, ki je bila potom subskribcije kupljena za Cronjeja. V sredo bode v slovesni seji vsprejel Krügerja obč. svet. Krüger se je peljal tudi v razstavo ter je bil spremljan od eskadrona republikanske garde.

Bruselj, 27. nov. Krüger hoče pridobiti Francosko dovoljenje na podlagi III. točke mednarodnih sklepov v

Haagu. Burski diplomati dvomijo, ako se bode ta namen posrečiti.

Berolin, 27. nov. Grof Waldersee brzojavlja: Oddelek pod vodstvom Mühlenfelda je 22. t. m. po mnogoterih ovirah došel do velikega zidu in razobesil na njem nemško zastavo. Francozi so se 30 km južno od Paoing-fu bili z bokserji. Izid vročega boja ni znan.

London, 27. novembra. „Morning-post“ graja postopanje Rusije v železniškem vprašanju na Kitajskem.

Nevijork, 27. nov. „World“ poroča iz Washingtona, da se poslanik Conger kmalu vrne iz Pekina v Ameriko, ker trdi, da so koraki, ki jih hoče izvesti Mac Kinley, preveč radikalni. Conger je užaljen, da v Washingtonu ne morejo pritrčiti njegovim nasvetom.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prev. I. B.—C.

(Dalje.)

Zdravstveni odsek razpiše nagrado ali obljubi, da ne bode kaznovan oni, ki ovadi prave krivce. „Na noben način“, pravijo ti gospodje v naredbi, izdani 21. in pisani 19. majnika, „ne sme ta zločin uiti kazni, posebno ob tako opasnih in sumljivih časih, da se potolaži in pomiri ljudstvo in odkrije pomen zločinov. Zato smo izdali to naredbo itd.“ V naredbi se nič ne namigava na pametno domnevanje, katero so imeli z namestnikom vred, dokaz, kakšne predsodke je imelo ljudstvo in kako malosrčne so bile gosposke, kar je tem bolj graje vredno, čim bolj je to nevarno.

Zdravstveni svet je iskal, drugi so pa že našli. Oni, ki so imeli to za zločin, rekli so, da je to maščevanje don Gonzala de Cordova zato, ker so ga razžalili, ko je odhajal, drugi so rekli, da jo je naredil Richelieu, da bi se lažje polastil praznega Milana. Drugi zopet so to pripisovali grofu Collatto Wallensteinu, temu ali onemu milanskemu plemenitašu. Nekateri so to imeli samo za nedolžno šalo, pripisovali so jo učencem, gospodom, častnikom, ki so se naveličali oblegati Casale.

Ker pa od teh peg ni nikdo kaj nalezal ali celo umrl, česar se je balo ljudstvo, pomiri se kmalu prvi strah in vse se pozabi.

Marsikdo še ni bil prepričan, da res kuga razsaja. Ker so nekateri v bolnici in v mestu ozdravili, rekli so — zadnji dokazi

po dejstvih ovrženega mnenja se vedno čudni — rekli so ljudje in pristranski zdravniki, da ni to prava kuga, ker ne umro vsi.

Da bi se razkidal ves dvom, izumi svet sredstvo, ki bi vsem odprlo oči, kakor je bilo potrebno v tedenjnih časih.

Na Duhovo so se meščani navadno zbrali na pokopališču di san Gregorio zvanaj vshodnih vrat, da bi molili za tu pokopane žrtve prejšnje kuge. Potem so se tudi veselili in radovali ter so prišli vsi v svečani obleki. Oni dan je umrla cela družina namah za kugo.

Ko je bilo največ ljudij, zaukaže zdravstveni svet, da se naj ta trupla sredi množice, sredi kočij, pešcev in jezdecev peljejo na vozu naga na pokopališče, da bi se ljudstvo prepričalo o kugi. Kjer se pelje voz, ljudje mrmrajo, kriče in se plaše — povsod se čuje godrnjanje. Ljudje sedaj še le od dne do dne bolj verujejo na kugo. Precej je pospešila razširjanje kuge tudi množica, ki je bila zbrana isti dan.

Torej izprva ni kuge, na noben način, ta beseda se celó ne sme izgovoriti. Potem kužna mrzlica; besedo navlaš zavijejo. Potem prava kuga, a samo v drugem smislu. Ne prava kuga, a bolezen se ne dá drugače imenovati.

Naposled prava pravcata kuga, zraven pa ljudje mislijo na zastrupljenje in zločin; besede sicer ni mogoče več preklicati, zato ji je treba vzeti pravi pomen.

Kakor je vsakomu lahko znano, godilo se je ravno tako tudi drugim besedam in pojmom. Hvala Bogu, da ni mnogo taci, takó važnih, ki si morajo tako priboriti pravo veljavo, katerim bi se pripisovali taki postranski pomeni. Pri majhnih in velikih rečeh bi se lahko ognili tako dolgi in zaviti poti, in raje opazovali, poslušali, primerjali, mislili, nego takoj govorili; kajti ta metoda se je že obnesla.

A govoriti je lažje nego vse drugo, in radi tega je nas, nas ljudi treba pomilovati.

(Dalje sledi.)

Umrli so:

24. novembra. Franciška Žagar, delavca žena, 42 let, Martinova cesta 60, je utonila. — Franc Kozina, kurjač, 33 let, Marije Terezije cesta 20, jetika. 25. novembra. Jožefa Hafner, posestnika hči, 8 mesecev, Cesta na južno železnico 1, pljučnica.

V bolnišnici:

20. novembra. Jožef Blažič, dninar, 73 let, emphysema pulm. 21. novembra. Vinko Avbelj, premogar, 27 let, fractura cranii (compli). 22. novembra. Ivan Kristane, gostač, 40 let, jetika. 23. novembra. Ivana Sturm, gostač, 80 let, vsled raka.

V hiralnici:

23. novembra. Elizabeta Kukec, gostija, 80 let, pljučnica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Noba	Padečina v 24 urah v mm.
26. 9. zvečer	732-4	3-6	sl. jug	oblač.	
27. 1. zjutri	733-7	1-5	sl. izab.	oblačno	0-0
2. popol.	733-5	3-5	sl. sever.		

Srednja večerajšnja temperatura 27° normale: 13.

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinski lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpe vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, šrambice za plinove zvončke, železne predmete solih itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**, Frančiškanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj. 228 4 11-7

Skladni koledar za l. 1901

in Stenski koledar za l. 1901

izšla sta v jako okusni obliki pri založniku ter ju najtopleje priporočā

JOS. PETRIČ v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 2.

tovarna papirnih izdelkov in tovarniška zaloga papirja.

Skladni koledar stane K. 1.—, po pošti K 1 20

Stenski koledar stane 40 h. po pošti 50 h.

V zavodu Marijinih bratov v Gradcu, Kirchengasse št. 1, sprejme se

priden hlapec

s 16 kron mesečne plače, prostim stanovanjem, dobro postrežbo in prostim perilom. Znanje nemškega jezika ni potrebno.

Spridevala naj se pošljejo tja najdalje **do 28 t. m.** Priporočeni po kakem gosp. duhovniku ima prednost. 1047 3-3

NAZNANILO.

Podpisane usojam si p. n. sl. občinstvu uljudno naznaniti, da sem premestil svojo

tovarno papirnih izdelkov iz Igriških ulic

na Sv. Martina cesti št. 20, v svojo lastno hišo.

Ker sem si napravil jako prostorne delavnice in najnovejše stroje, smatram se za jako konkurenčnega in zagotavljam p. n. cenjenim odjemalcem, da tekmujem z največjimi tujimi podjetji.

Posebna skrb mi bode svoje izdelke, n. pr. papirne vrečke, trgovske in uradne knjige, šolske zvezke, kuverte, pisemski papir v mapicah in kasetah, pisalne podloge itd. v najnižji ceni izvršiti ter po najnižjih cenah.

Jedini zavod na Kranjskem za črtanje papirja (Rastriranstalt).

Poslovne knjige načrtajo se po poljubnih predpisih brez povikšanja cene.

Upajoč, da me cenjeni moji odjemalci tudi v bodoče s svojimi cenjenimi naročbami počaste, belježim z odličnim spoštovanjem

1030 4-3

Prodajalna ostane nespremenjena na Sv. Petra cesti št. 2 (lekarnarja Mayerja palača).

JOS. PETRIČ v Ljubljani,

tovarna papirnih izdelkov in tovarniška zaloga papirja.

Največja trgovina z izgotovljeno obleko.

Eričar & Mejač oblek za gospode, dečke in otroke.
Ljubljana,
Prešernove (Slonove) ulice 9
priporočata svojo bogato zalogo raznovrstnih 1045 6-2
Čične novosti v konfekciji za dame.
Nizke cene. Solidna postrežba.

Dunajska filialka

Hranilne vloge na knjižice s 4%.

Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in 984 143 razvinkuliranje obligacij.

Živnostenská banka

na Dunaju, I, Herrengasse 12.

Dunajska borza.

Dne 27. novembra.	
Skupni državni dolg v notah	98 05
Skupni državni dolg v srebru	97 65
Avstrijska zlata renta 4%	115 70
Avstrijska krona renta 4% 200 kron	98 20
Ogerska zlata renta 4%	115 20
Ogerska krona renta 4% 200	90 35
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1692—
Kreditne delnice, 160 gld.	663—
London vista	240 55
Nemški dr. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117 65

Dne 26. novembra.	
3-2% državne srečke l. 1853, 250 gld.	172 50
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	209—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	94 20
Tisine srečke 4%, 100 gld.	—
Dunavske vravnjavne srečke 5%	259—

Dunavske vravnjavne posojila l. 1878	106—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	93 75
Priporočene obveznice državne železnice	414—
južne železnice 3%	336 25
južne železnice 5%	119 75
dolenjskih železnice 4%	99 50
Kreditne srečke, 100 gld.	399—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	350—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	45 50
Ogerskega „ „ 5 „	23—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	14—
Rudolfove srečke, 10 gld.	59—

Salmove srečke, 40 gld.	180—
St. Genois srečke, 40 gld.	203—
Waldsteinske srečke, 20 gld.	—
Ljubljanske srečke	50—
Akcie anglo-avstrijske banke, 200 gld.	270 50
Akcie Ferdinandove sav. želez., 1000 gl. st. v	6210—
Akcie tržaškega Lloydja, 500 gld.	803—
Akcie južne železnice, 200 gld. sr.	113 75
Splošna avstrijska stavbniška družba	150—
Montanska družba avstr. plan.	438—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	498—
Papirnih rubljev 100	254 50

Nakup in prodaja

raznovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako izrebanje. Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjalnična delniška družba

„M E R C U R“
I, Wallzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnili so v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za doseg kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti

naloznih glavnice.